

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

**ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΣΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ
ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ**

Γνωστικό Αντικείμενο: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ημερομηνία Εξέτασης: Τρίτη, 7 Νοεμβρίου 2017

ΛΥΣΕΙΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΗ
ΣΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ

Εξεταζόμενο μάθημα: Λογοτεχνία

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Τρίτη, 7 Νοεμβρίου 2017, ώρα: 15:30-18:30

-
1. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία των τριών στηλών με βάση το παράδειγμα:
Γιώργος Σεφέρης – *Μυθιστόρημα* – μοντέρνα ποίηση.

Θοδόσης Πιερίδης	«Η Αποκρία»	Μικρασιατική Καταστροφή
Γιάννης Βλαχογιάννης	<i>Το νούμερο 31328</i>	λογοτεχνία του Αγώνα
Λεόντιος Μαχαιράς	<i>Κυπριακή συμφωνία</i>	νατουραλισμός
Ηλίας Βενέζης	«Ο Πετεινός»	μεταπολεμική ποίηση
Κοσμάς Πολίτης	<i>Eroica</i>	μυθιστόρημα εφηβείας
Μίλτος Σαχτούρης	<i>Εξήγησις της γλυκείας...</i>	χρονογραφία

(μονάδες 6)

Απάντηση

Θοδόσης Πιερίδης – *Κυπριακή συμφωνία* – λογοτεχνία του Αγώνα
Γιάννης Βλαχογιάννης – «Ο Πετεινός» – νατουραλισμός
Λεόντιος Μαχαιράς – *Εξήγησις της γλυκείας χώρας...* – χρονογραφία
Ηλίας Βενέζης – *Το νούμερο 31328* – Μικρασιατική Καταστροφή
Κοσμάς Πολίτης – *Eroica* – μυθιστόρημα εφηβείας
Μίλτος Σαχτούρης – «Η Αποκρία» – μεταπολεμική ποίηση

(12x0,5 = 6)

2. Οι *Ελεύθεροι Πολιορκημένοι* μας έχουν παραδοθεί με τη μορφή Σχεδιασμάτων που μπορούν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο της δημιουργικής γραφής και ανάγνωσης. Επιδιώκετε την εξοικείωση των μαθητών και των μαθητριών σας με τις συγγραφικές πρακτικές του Σολωμού. Ποια από τις παρακάτω θέσεις **δεν ισχύει**; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας σε 20 περίπου λέξεις.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες μελετώντας τα Σχεδιάσματα:

- α. συνειδητοποιούν την απόσταση που χωρίζει την έμπνευση από την υλοποίηση της ιδέας σε εκφραστικό επίπεδο,
- β. συγκρίνουν και τα τρία Σχεδιάσματα ως προς τη μορφή και το περιεχόμενο και προχωρούν οι ίδιοι σε δική τους παραγωγή δημιουργικής γραφής,
- γ. συγκρίνουν και τα τρία Σχεδιάσματα ως προς τη μορφή και τη δομή και αντιλαμβάνονται ότι το Γ' Σχεδιάσμα είναι το μόνο που έχει αποσπασματικό χαρακτήρα,
- δ. αντιλαμβάνονται ότι ο Σολωμός δοκιμάζει διαφορετικές εκφραστικές και στιχουργικές επιλογές στην προσπάθειά του να τιθασεύσει και να εμπλουτίσει τη γλώσσα.

(μονάδες 12)

Απάντηση

Λανθασμένη απάντηση είναι η γ.

(μονάδες 5)

Αιτιολόγηση: Το έργο / Η ποιητική σύνθεση *Ελεύθεροι Πολιορκημένοι* και στα τρία Σχεδιάσματα διακρίνεται από αποσπασματικότητα.

(μονάδες 7)

3. Από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί να επιλέξετε αυτά που συμπληρώνουν σωστά τα κενά στις παρακάτω προτάσεις (**4 στοιχεία περισσεύουν**). Να γράψετε **την αρίθμηση** κάθε πρότασης και δίπλα **το σωστό ή τα σωστά στοιχεία κατά σειρά**. Να προσθέσετε το άρθρο, όπου χρειάζεται.

εσωτερική εστίαση, πρωτοπρόσωπη αφήγηση, λαογραφία, φωτογραφία, παντογνώστης, ηθογραφία, μουσική, έλλογη αλληλουχία, μηδενική εστίαση, ενδοδιηγητικός, κινηματογράφος, συνειρμός

- α. Συνήθως στα πεζογραφήματα η τριτοπρόσωπη αφήγηση συνδυάζεται με έναν τύπο αφηγητή που ονομάζεται «.....», γιατί γνωρίζει τα πάντα για τους ήρωες της ιστορίας.
- β. Για να αποδώσουν την εσωτερική πραγματικότητα των ηρώων τους, οι ρεαλιστές συγγραφείς κάνουν συχνά χρήση «.....»:

ο αφηγητής δηλαδή είναι σαν να διεισδύει στην ψυχή του ήρωα και περιγράφει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του.

γ. Στα τέλη του 19ου αιώνα, οι Έλληνες συγγραφείς και διανοούμενοι στρέφονται προς τη μελέτη του λαϊκού πολιτισμού. Ως αποτέλεσμα του ενδιαφέροντος αυτού αναπτύσσονται παράλληλα στον ελληνικό χώρο ..... με τον Νικόλαο Πολίτη και ....., με βασικούς εκπροσώπους τους συγγραφείς της γενιάς του 1880.

δ. Αν η πεζογραφία του ρεαλισμού συνδέεται με ....., γιατί απεικονίζει την πραγματικότητα ως έχει, η ποίηση του συμβολισμού συνδέεται με ....., γιατί υποβάλλει ψυχικές διαθέσεις.

ε. Σε αντίθεση με την παραδοσιακή ποίηση που είναι έμμετρη και έχει ....., η υπερρεαλιστική ποίηση γράφεται σε ελεύθερο στίχο και οργανώνεται με βάση τους ....., όπως αυτοί αναδύονται αυτόματα από το υποσυνείδητο.

(μονάδες 12)

Απάντηση

- α. παντογνώστης
- β. της εσωτερικής εστίασης
- γ. η λαογραφία, η ηθογραφία
- δ. τη φωτογραφία, τη μουσική
- ε. έλλογη αλληλουχία, τους συνειρμούς

(8x1,5 = 12)

4. Επιλέγετε να συνεξετάσετε το καλλιγράμμα του Γκυγιώμ Απολλιναίρ «Το λαβωμένο περιστέρι και το συντριβάνι» με τον πίνακα του Πάμπλο Πικάσο «Guernica», που παρατίθενται πιο πάνω.

Ποια από τις παρακάτω θέσεις είναι η **σωστή**; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας σε 50 περίπου λέξεις.

α. Ο πίνακας του Πικάσο επηρέασε τον ποιητή Απολλιναίρ, ο οποίος μιμήθηκε την τέχνη του πρώτου για να αποδώσει ένα παρόμοιο μήνυμα.

β. Τα καλλιγράμματα αποτελούν ένα σημείο επαφής της λογοτεχνίας με τις εικαστικές τέχνες.

γ. Η μετρική πειθαρχία του καλλιγράμματος βρίσκει το αντίστοιχό της στην οπτική συμμετρία των στοιχείων του πίνακα.

δ. Το αντιπολεμικό πνεύμα μπορεί να αναδειχθεί με ένταση μόνο με τη συνεξέταση έργων που στηρίζονται σε εικαστικά στοιχεία.

(μονάδες 20)

Γλυκειές λαβωμένες κορρές
 ΜΙΑ ΜΑΡΕΥ
 ΥΕΤ ΑΝΝΙ και εσύ ΜΑΡΙ
 που είστε
 νέες κοπέλλες
 ΑΛΛΑ
 κοντά σε
 κάποιο συντριβάνι που
 δακρυζεί και παρακαλεί
 αυτό το περιστέρι εικοσιένα άναπολεϊ

"Όλοι οι θύμπεσες οι αλλοτινές ηρώνας
 προς το στερέωμα πιά τείρα νάνηβλίζαν
 Φίλοι που φύγατε στον πόλεμο μαργαρίτες
 Και πάνω στ' αποκειμιμένα τα ντρα Τζουάνα
 Πιθαίνουν οι ματιές σας με λογαριασμούς
 Που είναι ο Ζακόμπ ο Μπρακ και ο Νικαίνος
 Μίγκρετα μάτια σαν τής χαραυγής το χέρι
 Απο αναμνήσεις ή ψυχή μου πληγμένη

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΦΥΓΑΝΕ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΠΡΟΣ ΤΟ ΒΟΡΡΑ ΧΤΥΠΙΟΥΝΤΑΙ ΤΩΡΑ
 Τό βράδυ πέφτει Ω πέλαγος αίματρο
 Κήποι όπου άφθονο αίμα σταζει ή ροδοδάφνη άθος πολεμικό

Γκυγιώμ Απολλιναίρ, «Το λαβωμένο περιστέρι και το συντριβάνι»

Πάμπλο Πικάσο, «Guernica»

Απάντηση

Σωστή είναι η θέση **β**.

(μονάδες 8)

Αιτιολόγηση: Στα καλλιγράμματα οι λέξεις/οι στίχοι είναι γραμμένοι με τέτοιο τρόπο ώστε να δημιουργούν μία εικόνα. Ως εκ τούτου, τα καλλιγράμματα αποτελούν κατεξοχήν ένα σημείο επαφής μεταξύ της λογοτεχνίας με τις εικαστικές τέχνες, αφού όπως η ζωγραφική έτσι και η «σχηματική ποίηση» χρησιμοποιούν ανάλογα μέσα για να απεικονίσουν ένα νόημα (η μορφή γίνεται αδιάσπαστο στοιχείο του περιεχομένου).

(μονάδες 12)

5. Κ. Π. Καβάφης, «Απολείπειν ο Θεός Αντώνιον»

Σαν έξαφνα, ώρα μεσάνυχτ', ακουσθεί
αόρατος θίασος να περνά
με μουσικές εξαισίες, με φωνές -
την τύχη σου που ενδίδει πια, τα έργα σου
που απέτυχαν, τα σχέδια της ζωής σου
που βγήκαν όλα πλάνες, μη ανωφέλετα θρηνήσεις.
Σαν έτοιμος από καιρό, σα θαρραλέος,
αποχαιρέτα την, την Αλεξάνδρεια που φεύγει.
Προ πάντων να μη γελασθείς, μην πεις πως ήταν
ένα όνειρο, πως απατήθηκεν η ακοή σου
μάταιες ελπίδες τέτοιες μην καταδεχθείς.
Σαν έτοιμος από καιρό, σα θαρραλέος,
σαν που ταιριάζει σε που αξιώθηκες μια τέτοια πόλι,
πλησίασε σταθερά προς το παράθυρο,
κι άκουσε με συγκίνησιν, αλλ' όχι
με των δειλών τα παρακάλια και παράπωνα,
ως τελευταία απόλαυσι τους ήχους,
τα εξαισία όργανα του μυστικού θιάσου,
κι αποχαιρέτα την, την Αλεξάνδρεια που χάνεις.

Ο Παρατηρητής [= Κώστας Βούλγαρης]

«Απολείπειν ο Θεός Μικροεπενδυτήν»

Σαν έξαφνα μέσα στην άνοιξη ακουσθεί
κοπάδι τα «παπαγαλάκια» να περνάν
και του «Μάαστριχτ» να κλαιν τη μοίρα,

τις μετοχές σου που τις κράτησες πολύ, τα «κτήματα»
που βούλιαξαν για τα καλά, ελπίδες για κέρδη
που βγήκαν όλες φρούδες, μην ανωφέλευτα θρηνήσεις.
Σαν έτοιμος από καιρό σαν θαρραλέος
αποχαιρέτα την την Σοφοκλέους που την χάνεις.
Προ πάντων να μην γελασθείς, μην πεις πως ήταν
όνειρο, πως απατήθηκε η ακοή σου·
μάταιες ελπίδες τέτοιες μην καταδεχθείς.
Σαν έτοιμος από καιρό σαν θαρραλέος
ετοίμασε τις μετοχές σου να πουλήσεις
κοψοχρονιά. Γιατί οι «αλογομούρηδες» σε περιμένουν
κι έχουν τη μηχανή καλά στημένη.
Με φήμες για υποτιμήσεις οι «καγκελίτες» σε τρομάζουν
το Κόσοβο είναι κοντά, σου ψιθυρίζουν.
Και συ σαν έτοιμος από καιρό σαν θαρραλέος
αποχαιρέτα την την Σοφοκλέους που την χάνεις.

[1992]

Πηγή: *Παρωδίες καβαφικών ποιημάτων, 1917-1997*, συγκέντρωση - παρουσίαση
- σχόλια Δημήτρης Δασκαλόπουλος, εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 1998, σ. 197.

Ερωτήσεις

Διδάσκετε το είδος της παρωδίας και συνεξετάζετε τα δύο παραπάνω ποιήματα. Σε ερώτησή σας προς τους μαθητές και τις μαθήτριές σας για τα χαρακτηριστικά του είδους λαμβάνετε τις πιο κάτω απαντήσεις:

Μαθητής Α: Ο ποιητής που παρωδεί αλλάζει το θέμα του αρχικού ποιήματος.

Μαθητής Β: Ο ποιητής που παρωδεί μιμείται το ύφος του αρχικού ποιήματος.

Μαθητής Γ: Ο ποιητής που παρωδεί δίνει σύγχρονες προεκτάσεις στο ποίημα-αφετηρία, με στόχο την άσκηση κοινωνικής κριτικής.

Μαθητής Δ: Ο ποιητής που παρωδεί διαφοροποιεί πλήρως τη δομή του αρχικού ποιήματος.

5.α. Ποια από τις παραπάνω απαντήσεις είναι **λανθασμένη** και γιατί;

(μονάδες 8)

Απάντηση

Λανθασμένη είναι η απάντηση του μαθητή Δ.

(μονάδες 4)

Αιτιολόγηση: Ο ποιητής που παρωδεί δεν διαφοροποιεί πλήρως τη δομή, αλλά σε γενικές γραμμές ακολουθεί τη δομή του αρχικού ποιήματος, όπως φαίνεται από όλες τις φράσεις-αρμούς στην οργάνωση των δύο ποιημάτων: *Σαν έξαφνα, Σαν έτοιμος από καιρό, Προ πάντων να μη γελασθείς, Σαν έτοιμος από καιρό σα θαρραλέος, αποχαιρέτα την.*

(μονάδες 4)

5.β. Ποια δραστηριότητα από τις ακόλουθες θα θεωρούσατε **καταλληλότερη** για την εμπέδωση των χαρακτηριστικών της παρωδίας ως είδους, με βάση τις μεθοδολογικές αρχές του Αναλυτικού Προγράμματος της Λογοτεχνίας; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας σε 30 περίπου λέξεις.

α. Εξέταση περισσότερων παρωδιών του ίδιου ποιήματος-αφετηρία.

β. Σύγκριση της παρωδίας με μια εικαστική καρικατούρα.

γ. Εξέταση περισσότερων παρωδιών διαφορετικών συγγραφέων και εποχών χωρίς αναφορά στο πρότυπό τους.

δ. Άμεση υπόδειξη του λάθους από τον/την εκπαιδευτικό.

(μονάδες 12)

Απάντηση

Σωστή είναι η απάντηση α.

(μονάδες 5)

Αιτιολόγηση: Σύμφωνα με τις μεθοδολογικές αρχές του ΑΠ, τα χαρακτηριστικά /διακριτικά γνωρίσματα της παρωδίας μπορούν να γίνουν πιο εύληπτα μέσα από τη συνεξέταση παρωδιών του ίδιου ποιήματος-αφετηρία (επαγωγική - κειμενοκεντρική προσέγγιση).

(μονάδες 7)

6.α. Να δηλώσετε ποιες από τις ακόλουθες αφηγηματικές τεχνικές, *in medias res*, *πρόληψη*, *αναδρομή*, *προϊδεασμός/προσήμανση*, μπορούν να διδαχθούν με βάση το καθένα από τα παρακάτω αποσπάσματα. Να γράψετε το όνομα του συγγραφέα, τον τίτλο του έργου του και δίπλα τη σωστή απάντηση. Να αιτιολογήσετε την κάθε επιλογή σας σε 20 λέξεις.

Ενδέχεται σε κάποιο απόσπασμα να αντιστοιχούν περισσότερες από μία τεχνικές.

i. Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, «Πατέρα στο σπίτι» (αρχή διηγήματος)

— Μπάρμπα, βάλε μου λίγο λαδάκι μες στο γυαλί, είπε η μάνα μου, γιατί δεν έχουμε πατέρα στο σπίτι.

— Χωρίς πεντάρα;

— Ναι.

— Και τι έγινε ο πατέρας σου;

— Να, πάει να βρη άλλη γυναίκα.

Ήτο πενταετής παιδίον, ζωηρόν [...], επρόφερον εκάστοτε την φράσιν ταύτην, της οποίας όλον το βάθος δεν ήτο ικανόν να κατανοήση, τόσον ώστε οι άνθρωποι οι μη έχοντες να κάμουν τίποτε, καθώς εγώ, πολλάκις το εκάλουν, και απέτεινον αυτώ την άνω ερώτησιν του μικρού παντοπώλου της γειτονιάς, μόνον και μόνον δια ν' ακούσωσιν από το στόμα του την απόκρισιν.

— Να, πάει να βρει άλλη γυναίκα.

ii. «Ο Διενής» (Κυπριακή παραλλαγή)

[...]

— Τρώτ' άρκοντες, τζαι πίννετε τζ' εγιώ να σας ξηούμαι.

Έτυθεν να γυρίσετε της Αραπκιάς τα μέρη,

που 'ν το τριόλιν πιθαμήν τζαι το αγκάθθιν πήχη;

Μονονυχτού τα γύρισα μόνος τζαι μανιχός μου

τζ' εννιά πολέμους έκαμα, ζύν του μεσανύχτου,

τζ' εννιά βουρκούδκια 'έμωσα, ούλλον μούπτες τζαι γλώσσεσ,

οι μούπτες έν τους δράκοντες τζι, οι γλώσσεσ έν τους λιόντες.

iii. Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, «Όνειρο στο κύμα»

Την τελευταίαν φορά οπού εγεύθην την ευτυχίαν ήτον το θέρος εκείνο του έτους 187... Ήμην ωραίος έφηβος, κι έβλεπα το πρωίμως στρυφνόν, ηλιοκαές πρόσωπόν μου να γυαλίζεται εις τα ρυάκια και τας βρύσεις, κι εγύμναζα το ευλύγιστον, υψηλόν ανάστημά μου ανά τους βράχους και τα βουνά.

iv. Βισσέντζος Κορνάρος, Ερωτόκριτος

Και μες στη σκοτεινή φ'λακήν, οπού 'το η Αρετούσα,
εμπήκα δυο όμορφα πουλιά κι εγλυκοκιλαδούσα.

Στην κεφαλή της Αρετής συχνιά χαμοπετούσι
και φαίνεται σου και χαρές μεγάλες προμηνούσι.

(Ε' 791-794)

(μονάδες 20)

Απάντηση

- i. in medias res
- ii. αναδρομή
- iii. αναδρομή και πρόληψη
- iv. προΐδεασμός/προσήμανση

(μονάδες 4x2=8)

Αιτιολόγηση

i. In medias res: ο αφηγητής ξεκινά την ιστορία όχι από την αρχή, αλλά απότομα / από κάποιο κρίσιμο σημείο της πλοκής / στο μέσο της δράσης, με διάλογο μεταξύ των προσώπων.

ii. αναδρομή: το απόσπασμα ξεκινά με τον Διγενή να αφηγείται παλαιότερα κατορθώματά του. Δεν τηρείται/Ανατρέπεται δηλαδή η κανονική χρονική σειρά των συμβάντων/η κανονική ροή της αφήγησης, για να εξιστορηθούν γεγονότα του παρελθόντος (η μετατόπιση από το «τώρα» στο «τότε» φαίνεται από τη χρήση ρημάτων σε παρελθοντικό χρόνο).

iii. αναδρομή και πρόληψη: Το διήγημα ανατρέχει σε παλαιότερα χρόνια που συνδέονται με την εφηβική ζωή του πρωτοπρόσωπου αφηγητή (αναδρομή). Παράλληλα, προλέγεται η μοναδική εποχή κατά την οποία αυτός υπήρξε ευτυχής, γεγονός που υποδηλώνει ότι τώρα/στο παρόν της αφήγησης είναι δυστυχής. Με άλλα λόγια, ο αφηγητής ανακαλεί/υπονοεί εκ των προτέρων γεγονότα τα οποία θα συμβούν στο μέλλον. (Η αναδρομή γίνεται φανερή από τη δήλωση χρονολογίας στο παρελθόν σε σχέση με τον χρόνο της αφήγησης «ήτον το θέρος εκείνο του έτους 187...», ενώ για την πρόληψη είναι χαρακτηριστική η φράση «Την τελευταία φορά όπου εγεύθην την ευτυχία»).

iv. προΐδεασμός-προσήμανση: στους συγκεκριμένους στίχους προσημαίνεται αλληγορικά το ευτυχές τέλος του ποιήματος (τα όμορφα πουλιά «προμηνούσι»).

(μονάδες 4x3=12)

6.β. Επιλέγετε να συνεξετάσετε κάποια από τα παραπάνω κείμενα για να διδάξετε τη λειτουργία του χρόνου στην αφήγηση. Ποιο από τα ακόλουθα μαθησιακά αποτελέσματα θα αναμένετε να επιτευχθεί; Να εντοπίσετε **τη σωστή απάντηση** και να αιτιολογήσετε την επιλογή σας σε 30 περίπου λέξεις.

α. Η συνεξέταση θα επέτρεπε να κατανοηθεί καλύτερα η λειτουργία του χρόνου στην αφήγηση μέσα από περισσότερα του ενός κείμενα που ανήκουν στο ίδιο λογοτεχνικό γένος.

β. Η συνεξέταση θα επέτρεπε στους μαθητές και στις μαθήτριες να αναγνωρίσουν αφηγηματικές τεχνικές που συνδέονται με τον ρυθμό της αφήγησης.

γ. Η συνεξέταση θα βοηθούσε δραστικότερα στον λογοτεχνικό γραμματισμό μέσα από τον διάλογο μαθητών και κειμένων, αντί για τη διδασκαλία των συγκεκριμένων αφηγηματικών τεχνικών μέσα από δοσμένους ορισμούς.

δ. Η συνεξέταση των συγκεκριμένων αποσπασμάτων θα βοηθούσε τους μαθητές και τις μαθήτριες να κατανοήσουν τη γραμμική σειρά των γεγονότων στην αφήγηση.

(μονάδες 10)

Απάντηση

Σωστή είναι η θέση γ.

(μονάδες 4)

Αιτιολόγηση: Η συνεξέταση, ως κατεξοχήν κειμενοκεντρική και διαλογική μέθοδος, επιτρέπει στους μαθητές να οικοδομήσουν τη γνώση διερευνητικά, μέσα από τα ίδια τα κείμενα. Στην προκειμένη περίπτωση, μέσα από τη σύγκριση και αντιπαραβολή κειμένων που ανήκουν σε διαφορετικά γένη, εποχές, συγγραφείς, η συνεξέταση θα βοηθούσε τους μαθητές να κατανοήσουν με επαγωγικό τρόπο στοιχεία για τη λειτουργία του χρόνου στην αφήγηση, σε στίχο και σε πεζό, συμβάλλοντας έτσι στον λογοτεχνικό γραμματισμό τους κατά τρόπο ενεργητικό (μέσα από τον διάλογο μαθητών και κειμένων), και όχι παθητικό (με δοσμένους ορισμούς).

(μονάδες 6)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ